

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **30.05.2025**

İskender

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

Kadın emekçilerin çalışma ve yaşam koşullarının her geçen gün ağırlaştığı, yoksulluk, baskı ve şiddetin sistematik şekilde arttığı bir dönemde, 2025 yılı "Aile Yılı" ilan edilmiştir. Birçok fabrika ve işyerinde kadın işçiler güvencesiz, işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerinden yoksun, hijyenik olmayan koşullarda meslek hastalıklarıyla burun buruna çalışmaktadır.

Bu tabloya çarpıcı bir örnek, Tuzla Serbest Bölge'de bulunan Konveyör fabrikasında çalışan bir kadın işçinin Evrensel Gazetesi'ne yazdığı mektupta yer almaktadır. İşçi, fabrikada 4 gündür suların kesik olduğunu, çalışanların kan ter içinde iş başında tutulduğunu, kendilerine yalnızca "su arızası" gerekçesiyle yemek ve çay molaları ile iş çıkışına yakın zamanlarda 15'er dakikalık su kullanım hakkı tanındığını aktarmaktadır. Yoğunlukla kadın işçilerin çalıştığı bu fabrikada, suyun olmaması nedeniyle temel hijyen ihtiyaçlarının karşılanamaması, başta kadın işçiler olmak üzere tüm çalışanları hastalıklara açık hale getirmektedir.

İstanbul Sanayi Odasının (İSO) "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2024" araştırmasına göre, şirket bir önceki yıla göre 9 sıra birden yükselerek 360'ıncı sırada yer almış; üretimden satışlarda 5 milyar 825 milyon 782 bin lira gelir elde etmiştir. Ancak bu büyüme rakamlarına karşın, işçilerin en temel insani haklarının karşılanmadığı, sağlıksız ve güvencesiz koşullarda çalıştırıldıkları bir gerçeklik olarak ortada durmaktadır.

Aynı mektupta yer alan ifadeler, asgari ücretin çok az üzerinde olan maaşlarının yılın ilk ayında dahi geçinmelerine yetmediğini, buna karşın, fabrika yönetiminin işçilerin taleplerine yönelik olarak "6. ayda bir şeyler yaparız" diyerek oyalama taktiği izlediği, ancak geline noktada herhangi bir iyileştirme yapılmadığı vurgulanmaktadır. Ayrıca bir süredir "iş yok" bahanesiyle işçilerin başka fabrikalara gönderildiği, bölümlerinin ve vardiyalarının değiştirildiği, sabit kalanların ise her vardiya başında "bugün nereye gönderileceğiz?" kaygısıyla belirsizlik içinde çalıştıkları belirtilmektedir. Bayram sonrası "çıkış olacak"

söylentilerinin yayılması, işçilerin üzerinde sürekli bir belirsizlik ve tedirginlik hali yaratmakta; bu durum, güvencesizlik koşullarında çalışan işçilerin taleplerini dile getirmesinin, hak arayışlarının ve örgütlenme çabalarının bastırılmasında etkili bir tehdit mekanizması olarak kullanılmaktadır.

Bu Bağlamda;

1. Tuzla Serbest Bölge’de bulunan Konveyör fabrikasında günlerdir devam eden su kesintisinden Bakanlığınızın haberi var mıdır? Bu süre boyunca işçilerin temel hijyen, el yıkama ve tuvalet ihtiyaçlarını karşılayamadan çalıştırılmasına ilişkin, Bakanlığınız müfettişleri tarafından herhangi bir denetim ya da yaptırım uygulanacak mıdır?
2. Tuzla’daki Konveyör fabrikasında son bir yıl içerisinde kaç işçi sağlığı ve güvenliği denetimi gerçekleştirilmiştir? Bu denetimlerin sonuçları nelerdir? Tespit edilen eksiklikler doğrultusunda bir işlem yapılmış mıdır?
3. İşçi sağlığı ve güvenliği mevzuatına göre, temel hijyen koşullarının sağlanmadığı bu gibi durumlarda üretimin durdurulması gerekirken, söz konusu fabrikada neden herhangi bir denetim veya müdahale gerçekleştirilmemiştir?
4. 4857 sayılı İş Kanunu ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’na göre; kadın işçilerin enfeksiyona karşı korunmasını sağlayacak hijyen koşullarının temin edilmesi, gebe ve emziren işçilerin özel ihtiyaçlarının (beslenme molası, temiz içme suyu, hijyenik tuvalet vb.) karşılanması ve kadın ile erkek işçiler için ayrı tuvalet, lavabo, duş ile yeterli sayıda dinlenme alanı oluşturulması yasal bir zorunluluktur. Bu doğrultuda, Bakanlığınız son iki yıl içerisinde Türkiye genelinde bu mevzuata ilişkin kaç işletme ve fabrikada denetim gerçekleştirmiştir? Bu denetimlerde kaç ihlal tespit edilmiştir? Bu ihlallere ilişkin hangi idari ve cezai yaptırımlar uygulanmıştır?
5. Kapitalistler, kârlarını artırmak uğruna işçilerin sağlığını, hijyenini ve yaşam koşullarını hiçe saymaktadır. Kadın işçilerin özgün sorunlarını ve en temel taleplerini görmezden gelmeye son vererek, çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi yönünde Bakanlığınızın atmayı planladığı somut adımlar var mıdır?
6. Konveyör işçilerinin anlatımına göre patron, ücret artışı taleplerini oyalamakta; işçileri belirsiz görevlendirmelere, vardiya değişikliklerine tabi tutmakta ve bayram sonrası için işten çıkarma söylentileri yaymaktadır. Bu doğrultuda; Bakanlığınız, işçilerin iş güvencesi ve örgütlenme hakkını korumaya dönük somut bir adım atmayı planlamakta mıdır? Yoksa bu uygulamalar, Bakanlığınızın son yıllarda teşvik ettiği “güvenceli esneklik” politikalarının kadın emeği üzerinden şekillenen fiili karşılığı mıdır?
7. Konveyör 2024 yılında 5,8 milyar TL gelir elde etmiş ve Türkiye’nin en büyük 500 sanayi kuruluşu sıralamasında 9 basamak yükselerek 360’ıncı sıraya yerleşmiştir. Buna rağmen “iş yok” gerekçesiyle işçilerin bölümler arasında keyfi şekilde yer değiştirmeye zorlanması, vardiyalarla oynanması, her an işten çıkarma tehdidi, işçilerin taleplerini bastırmak için uygulanan çeşitli yöntemler, su, hijyen ve sağlık koşullarının sağlanmayışı, düşük ücret politikası üzerine bu fabrikada Bakanlığınız bir denetleme yapmış mıdır?
8. “Aile yılı” ilanı, iktidarınız ve Bakanlığınız eliyle emekçi kadınların gerçek sorunlarını gizlemek, üzerini örtmek için kullanılan bir propaganda aracı mıdır? Fabrikalarda sudan,

hijyenden, tuvaletten, sağıktan yoksun düşük ücretli ağır sömürü koşullarında işçi sağığı ihlalleriyle kadın işçilerin emeğine ve yaşam hakkına yönelik saldırıları seyretmeniz, patronların aşırı kâr hırsının yanında konumlandığınızın bir göstergesi değil midir?

9. Kadın işçiler, özellikle regl dönemlerinde hijyen ihtiyaçlarını karşılayamamakta; saatlerce tuvalete gidememekte, ellerini yıkayamamaktadır. Bu koşullar altında mesane ve genital enfeksiyonlar, idrar yolu hastalıkları ve çeşitli cilt problemleri gibi ciddi sağık sorunlarıyla karşı karşıya bırakılmaktadırlar. Bu durum, işçi sağığı ve güvenliği mevzuatına, insan onuruna ve temel haklara açıkça aykırı değil midir?

10. Konveyör fabrikasında çalışan bir kadın işçinin mektubunda dile getirdiğı şu soruyu bir kez daha yineliyoruz: “Biz işçiler daha ne kadar insanca olmayan bu koşullarda çalışmaya devam edeceğiz?” Bu feryada Bakanlığınız nasıl bir yanıt verecektir?